

Задумайся!

Страх

Віктар СИМАНСКИ

У Еўропе не адшукашы другі такі рэгіён, як Беларусь, населенніцтва якой пастаянна трышэе чорнае пачуццё страху. І няпроста вызначаны тую краіну, кіраўнікі якой з падобнай адкрытай нянавісцю адносяцца да роднай мовы і культуры свайго народа. І вось гэты страх, гэты "вархоў" да адважлівых вынікаў.

Калі на аўтобусе мы з жонкай ехалі з Чыжоўскаго могілак, што ў Мінску, і спакойна размаўлялі на беларускай мове, раптам пачулі:

— Заткніцеся вы з гэтым грымзным рызыкам! Протиноу гадзосты слышыць!

Такая дзікуства я не чакаў. На суседніх лаўках сядзелі двое 40-гадовых "князяў", а за імі, заду, іх раўнясна з адной кампаніяй. Усе апраўжаны багата, але і ўсе — пад доўгай чаркай.

Адкажушы, што гэта наша права, на якой мове размаўляць, мы пачулі ў свой адрас чысцейшае мажонства і пагрозы. У салоне стала ціха, як у чытайнай зале бібліятэкі, усе слухалі зацікаўлена прыдыркі нахабніцкі. І ніхто нават словам не заступіўся, не дапамог паставіць на месца казюшнікаў з могілак.

На аўтобусным прыпынку ў Чыжоўскае яны антыбеларусы, як уладжаны, усючы ў салоніны і кінулі да нас бішкі. Двое сабралі чарочніку стрымлівалі яго ярасіа. Як на тое, дзяжурны міліцыянер як скрозь зямлю прайшоў, і мы бачылі, як трывае прахадзіла, азіраючыся на нас, пашыбавала ў бок гастронома.

Калі б падобныя эксцэсы адбываліся ў нейкай іншай краіне былога СССР, усё б адбылося па-іншаму. Далучыўся, такія авантурысты сутраўлялі ў Азербайджане ці ў Ірані, тым б пашах прыпынкі аўтобус на высокім узгорку і праз расчыненыя дзверцы тройна вымусілі б кульшчына галавы ўніз. І сымбам, б ці доўга каціцца. Каб з такімі нахабніцкай далей не ехалі і каб тым на ўсё жыццё зведзлі, што небяспечна пасадзіць мову ізага народа.

У больш набліжаны да Еўропы краінах, Літве ці Эстоніі, такіх дзікуноў пакаралі інакш: у аўтобусе ім прасілі скруціць б рукі, і на прыпынку ўсе пасажыры гуртам адалі б зачыненыя ў паўшчыні і запэкаліравалі грубішчымі паршаванне артыкула Канстытуцыі, за што "свечылі" турэмныя крэты.

У нас жа чорнае пачуццё страху засела ў паласаводыма да Еўропы краінах, Літве ці Эстоніі, такіх дзікуноў пакаралі інакш: у аўтобусе ім прасілі скруціць б рукі, і на прыпынку ўсе пасажыры гуртам адалі б зачыненыя ў паўшчыні і запэкаліравалі грубішчымі паршаванне артыкула Канстытуцыі, за што "свечылі" турэмныя крэты.

У нас жа чорнае пачуццё страху засела ў паласаводыма да Еўропы краінах, Літве ці Эстоніі, такіх дзікуноў пакаралі інакш: у аўтобусе ім прасілі скруціць б рукі, і на прыпынку ўсе пасажыры гуртам адалі б зачыненыя ў паўшчыні і запэкаліравалі грубішчымі паршаванне артыкула Канстытуцыі, за што "свечылі" турэмныя крэты.

У нас жа чорнае пачуццё страху засела ў паласаводыма да Еўропы краінах, Літве ці Эстоніі, такіх дзікуноў пакаралі інакш: у аўтобусе ім прасілі скруціць б рукі, і на прыпынку ўсе пасажыры гуртам адалі б зачыненыя ў паўшчыні і запэкаліравалі грубішчымі паршаванне артыкула Канстытуцыі, за што "свечылі" турэмныя крэты.

У нас жа чорнае пачуццё страху засела ў паласаводыма да Еўропы краінах, Літве ці Эстоніі, такіх дзікуноў пакаралі інакш: у аўтобусе ім прасілі скруціць б рукі, і на прыпынку ўсе пасажыры гуртам адалі б зачыненыя ў паўшчыні і запэкаліравалі грубішчымі паршаванне артыкула Канстытуцыі, за што "свечылі" турэмныя крэты.

У нас жа чорнае пачуццё страху засела ў паласаводыма да Еўропы краінах, Літве ці Эстоніі, такіх дзікуноў пакаралі інакш: у аўтобусе ім прасілі скруціць б рукі, і на прыпынку ўсе пасажыры гуртам адалі б зачыненыя ў паўшчыні і запэкаліравалі грубішчымі паршаванне артыкула Канстытуцыі, за што "свечылі" турэмныя крэты.

У нас жа чорнае пачуццё страху засела ў паласаводыма да Еўропы краінах, Літве ці Эстоніі, такіх дзікуноў пакаралі інакш: у аўтобусе ім прасілі скруціць б рукі, і на прыпынку ўсе пасажыры гуртам адалі б зачыненыя ў паўшчыні і запэкаліравалі грубішчымі паршаванне артыкула Канстытуцыі, за што "свечылі" турэмныя крэты.

У нас жа чорнае пачуццё страху засела ў паласаводыма да Еўропы краінах, Літве ці Эстоніі, такіх дзікуноў пакаралі інакш: у аўтобусе ім прасілі скруціць б рукі, і на прыпынку ўсе пасажыры гуртам адалі б зачыненыя ў паўшчыні і запэкаліравалі грубішчымі паршаванне артыкула Канстытуцыі, за што "свечылі" турэмныя крэты.

У нас жа чорнае пачуццё страху засела ў паласаводыма да Еўропы краінах, Літве ці Эстоніі, такіх дзікуноў пакаралі інакш: у аўтобусе ім прасілі скруціць б рукі, і на прыпынку ўсе пасажыры гуртам адалі б зачыненыя ў паўшчыні і запэкаліравалі грубішчымі паршаванне артыкула Канстытуцыі, за што "свечылі" турэмныя крэты.

У нас жа чорнае пачуццё страху засела ў паласаводыма да Еўропы краінах, Літве ці Эстоніі, такіх дзікуноў пакаралі інакш: у аўтобусе ім прасілі скруціць б рукі, і на прыпынку ўсе пасажыры гуртам адалі б зачыненыя ў паўшчыні і запэкаліравалі грубішчымі паршаванне артыкула Канстытуцыі, за што "свечылі" турэмныя крэты.

У нас жа чорнае пачуццё страху засела ў паласаводыма да Еўропы краінах, Літве ці Эстоніі, такіх дзікуноў пакаралі інакш: у аўтобусе ім прасілі скруціць б рукі, і на прыпынку ўсе пасажыры гуртам адалі б зачыненыя ў паўшчыні і запэкаліравалі грубішчымі паршаванне артыкула Канстытуцыі, за што "свечылі" турэмныя крэты.

У нас жа чорнае пачуццё страху засела ў паласаводыма да Еўропы краінах, Літве ці Эстоніі, такіх дзікуноў пакаралі інакш: у аўтобусе ім прасілі скруціць б рукі, і на прыпынку ўсе пасажыры гуртам адалі б зачыненыя ў паўшчыні і запэкаліравалі грубішчымі паршаванне артыкула Канстытуцыі, за што "свечылі" турэмныя крэты.

У нас жа чорнае пачуццё страху засела ў паласаводыма да Еўропы краінах, Літве ці Эстоніі, такіх дзікуноў пакаралі інакш: у аўтобусе ім прасілі скруціць б рукі, і на прыпынку ўсе пасажыры гуртам адалі б зачыненыя ў паўшчыні і запэкаліравалі грубішчымі паршаванне артыкула Канстытуцыі, за што "свечылі" турэмныя крэты.

У нас жа чорнае пачуццё страху засела ў паласаводыма да Еўропы краінах, Літве ці Эстоніі, такіх дзікуноў пакаралі інакш: у аўтобусе ім прасілі скруціць б рукі, і на прыпынку ўсе пасажыры гуртам адалі б зачыненыя ў паўшчыні і запэкаліравалі грубішчымі паршаванне артыкула Канстытуцыі, за што "свечылі" турэмныя крэты.

У нас жа чорнае пачуццё страху засела ў паласаводыма да Еўропы краінах, Літве ці Эстоніі, такіх дзікуноў пакаралі інакш: у аўтобусе ім прасілі скруціць б рукі, і на прыпынку ўсе пасажыры гуртам адалі б зачыненыя ў паўшчыні і запэкаліравалі грубішчымі паршаванне артыкула Канстытуцыі, за што "свечылі" турэмныя крэты.

пачатку стагоддзя... Калі глядзіш каналаскі мастацкі фільм "Дочкі Калеба. Эмілі", то шыра дзіўнішся: ніякоў так жыла бёска ў пачатку нашага стагоддзя? Божа мілы, у нас жа і цяпер так не жы- вуць! Інтэлект напярэй атар- маўся нездзе на ўзроўні 30—40-х гадоў.

Чорныя свечкі народ паві- нен ставіць сваім духоўным настаўнікам — пісьменнікам, дзесятам навуцы і культуры. У часы "расквіту сацыялізму" многія з іх ва ўнісон Крамлю спявалі ары пра адраджэнне нацыі, пераконвалі ўся, што народ, каб адувае свабодным беларусам, а не готым зацёка- ным сынам "брацкай сям'і" са- вецкіх народаў. Чаму тады не- каторыя "мудрацы" са званнем "народны" не ўшчувалі, што наш народ так гаротліва жыў? Калі баяліся — адна справа, а калі не ведалі? Грош чина тады такім "мысліцелям", няхай бы ішлі на каленны дзвері і пра- ракалі дзе сямінах да кароўкам вось гэты ўжо было б сур'ёз...

Страх з чалавеча вытаніае свабода, а яе, трэба прызнаць, параджае матэрыяльны дэбра- быт. Пагадзіся, што свабоду маюць дэбрабыт, дэбрабыт і ролінае існаванне твай дэбра- быт. Калі чалавек ведае, што яго заўсёды абароніць дэбрабыт і закон, за яго заступацца брат і сват, тады ніводні кіроўнік не зможа яго тапіць нагамі.

Вечны страх, які ўганялі на- шаму чалавечу стагоддзімі, вечна абдзянялася парадзілі на нашай зямлі бэбеліны гурт з самамі нізкімі інстытутамі, дэ- чаўка адувае сабе нізкімнай ячэйкай стагнага грамадства.

Што дадо заўсёды нервова- му страху на гэтай зямлі? Паста- яннага набега на Вялікае Княст- ва Літоўскае пасля падзеяў Рэчы Паспалітай, цяжкія войны і дзікія разрэсы. Возьмем толькі адзін прыклад. У час прыня- шчынавой вайны 1654—1667 гг. на Беларусі ў межах не сучас- ных тэрыторый колькасць на- селення зменшылася больш чым напалову: з 2 млн. 900 тыс. да 1 млн. 350 тыс. (прыкладна на 47 працэнтаў). Гаралскага на- селення ўваляла толькі 45 працэнтаў, такіх дзікуноў пра- тэгалі не ведаў ніводні сбра- пецкай краіны. У шэрагу паветаў Беларусі гэтыя лічбы яшчэ бо- льян: у Полацкім — 75, Ар- шанскім — 69, Амсліслаўскім — 71 працэнт. Усе гарады краіны ліжалі ў попель і руінах. Да 1700 года, калі тут пачалася новая вайна, колькасць населення да- сягнула 2 млн. 247 тысяч, аднак чарговая вайна зноў змен- шыла яго да лічбы 1 млн. 457 тысяч. Значыць, згінуў кожны траці. Праз два стагоддзі дэма- графічны патапівал нашай краіны мала адраўніваўся ад таго, які ён быў у сярэдзіне XVII стагоддзя: ў 1838 годзе на Беларусі жыло толькі 3 млн. 300 тысяч чалавек.

І гэтыя лічбы прыводжу да таго, каб пераканаць чытача, што страх у гадовых беларусаў з'явіўся не на пустым месцы: на нашу зямлю яго прынесла самае страшнае — смерць. Тая смерць, якую, любя, нам падарылі бліжэйшыя "свабы і свечы". І вось ужо стагоддзі чалавек бе- ларускай зямлі жыў пад прыгнётам страху. Таго страху, які не дазваляе яго выпраміць і спакойна палубавіцца на сябе ў ласцяўка, каб нарэшце блакіт- вачы адуць промні цёлага і светлага сонца.

Толькі ўбачыў гузіцкі на протэстаў нашай краіны. Уладу ў нас развівалі нізкі інстытуты ўсё апошняга стагоддзі і про- яваюць развіццё цяпер. "Гэтаму народу (месяе на ўвазе агульны савецкі народ. — Аўтар.) для таго, каб рухнуўся наперад, неаб- хоўна жалезны кулак і плётка". Так сказаў некалі "вёлкі" прадаўнік "вёлкі" расійска- го народа І.Сталін. Той Сталін, партрэты якога сёння цягнуць у руках на мітынгах і дэманстра- цыях і за заробку якога галекуюць на маніфэстацыях.

Мне паказвалі дакументаль- ныя кінакадры 30-х гадоў, дзе заўзята, як на прадрывах, ішо наараднэ галасаванне да тое, каб у ІКУС тэрмінова аддаць "ворату" народа. Бачыў я самазадаволены прызіву на сцэне, крыклівы выступалі іх і гэту шматлюдную народную аўдыторыю. Страшна было глядзець на імітацыю дэмакра- ты і духоўны канфармізм: у зале сядзелі з такімі ўзбуджэнні тавары, радасна ўдзялілі "вору- ку" — галасавалі "за". Народ любіўна глядзеў на прызіву на аднадушна крычаць "пакаршы", каб, не марудзячы, адправіць у ГУЛАГ "ворату народа".

Просты чалавек з былога СССР фактычна (а можа, гэта і было па плану?) люмпеніза- ваўся, і адшуквае цяпер нешта чалавечэ і духоўнае ў ім вельмі няпроста. У мяне і зараз стаяць перад вачыма дакументальныя тэлекадры, паказаныя ў версіні па расійскім тэлебачанні. Факт такі, што ў Маскве адзін дзівак ці ворт'ят вырашыў кінуць уніз з восьмага паверха. Некалькі гадзін мужчына прыкідаў, як такое крутнуць, міліцыя і пажар- ния ўсё вырашалі, як яго выра- таваць, а вось народ... Не, гэта чалавек збегалі да хаты, прынеслі кінакамеры і вар'іаці пад во- кнамі кватэры. Бо які расіянці інакш тое, што просты люд сабраўся ўніз натоўпам і многія крычалі, каб скараць, нават... ута- ворвалі такое зрыбш. Хто гэта, ванпрым іх прыямы? Не, гэта былі жылыя насельнікі жывой краіны, з якімі мы штодня су- стракаемся на рабоце і ў магазі- не, у кіно і бібліятэках. Дык у што ператварылі наш люмпен кіруючыя ўлады? Часам выдас, што нават злія духі тае пра- вярнуць з народам былі не ў сінх. Такія засянчаныя краіны, рабінскае эстэты, і жыўчыя пры дэлапозе тактыкі не- прыкрытай хлусні і, што не вы- ключаена, унушчыае грамадства адзіна прымамыя славы вар- янт існавання.

Затэгалі народ жыўе паліты- чай татальнага калабарацыяніз- му, г.зн. супрацоўніцтва з любой уладай, гапуючы, каб яго кірава- ла. Прапалі існаваць існавалі беларуска радзі і тэлебачан- ня, СМІ дэстабілізавалі сваёй мэта- у, свядомасці протэстаў людзі ізае трансфармацыя ўсёх панянняў.

У кастрычніку мінулага года я ездзіў у рэён "Малінаўка-7", туды, дзе А.Лукашэнка прымаў жылы дом для творчай інтэлі- генцыі сталіцы. Велікі тур народа стаяў каля вуліцы, на якой спынілася шыкоўная аўто бела- рускай эліты, і сачыў, куды і з кім ходзіць наш лідэр са Шклоўшчыны: далей прайсці не прапускала ахова і міліцыя. Відаць, баялася, каб нехта нешта не вытворыў. Нарэшце, Лука- шэнка вынырнуў з дэзвірай новай паліклініцы, за што метру ішо да натоўпу, і павярнуў да гармідару народа. Дзе паказалі кабеты, відэль, саброткі, якія стаялі ў натоўпе, убачышы такое, з усіх сіл залезалі на іх. "Гляньце, Лукашэнка! Дзе скажы... А-я-я-я!" І рэптам яны задаліся, сталымі зверам ру- нулі наперад, слёзы замілавання кропамі дажджу пацякалі па тварох.

"Чато яны галосіць?" — спытала мая дачка. "Радуюшся, што да іх кроцьця Лукашэнка", — адказаў я. "Ён іх што, бій будзе?"

Я глядзеў на тэатральную мізансцэну і чакаў, што нека- трыя гронхушы на калені і па- нуць чалавечыя кончыкі плаша прадзіданта або ў неспрытомнасці быць ілбом у асфальт, па якім ступае нага лідэра. Пранёсся, маса ўтрымалася. Пакуль што...

Нават паніці "любіць" аю "паважаш" сёння набываючы нас натуральна пачварныя формы. Перад кіраўніком выс- кага ранту чалавек траціць па- чуючы ўласнай годнасці і хлесткі марам суправаджае ўсё яго дэ- яныі. Час парадзіў у беларуса глыбокая рыска нашанянага характару, і адны з талюніка, пра якія некаторыя з уміленнем разважваюць, — гэта талеран- насці і спакой. Але асабіста мне прыкра пра гэтыя рысы і гавар- ыць, таму што іх заклала глы- бока ў падсвядомасці чыстая ба- язлівасць. І вы ў гэтым не сум- няваліся. Той страх, які заўсёды прыносіць зло, не можа быць чалавечым. Я вышэйга- даныя рысы характару і вельмі не жадаю. Калі ішоў па вуліцы Мінска двое армянцаў ці грузінаў, ці нейкія іншыя джыггты і спа- койна шпароць на сваёй роднай мове, іх ніхто не крапе і паль- чы. Калі на кірмашы размаўляюць на сваёй мове два дзідука або эстонцы, да іх так- сама ніхто не прыважацца. Усе ведаюць, што з такімі людзьмі лепш не звязвацца, далучы- зьлі, мы яшчэ як усялякі. На наша Мінска і талерантнага бе- ларуса ўсе хапелі пляваць, ве- даючы, што шпакі і хваравітавы вытрымка дазваляць вырабці з яго любую вахлак, і абараніць сябе духоўна і ішлесна ні ён, ні яго супраценнік не адважыцца.

Дык што з беларусамі будзе далей? 6 лютага 1989 года па тра- зійкі праграме ЦТ мне давалася глядзець дакументальны фільм "Каратэ". Забўў ён мяне, бо фактура ў ім страўналі Каратэ — народ, які жыўе ў Мародові, адметні ён тым, што звычайна і абрады — мародовіска, а вось мова — татарска. Каму яны, каратэ, сёння патрэбны? Мар- довей? Татары? Рускі? Нікому, бо растварыліся на зямлі і ішлер іх праблема ніхто не хвалю- ячы, яны адны, пакінутыя і за- цюкаваны. Народ рэліктывы, як той выкаплены!

У фільме прагучала інфарма- цыя: раней іх лічылі тысячамі, а ішлер наўрад ці паўтары сотні (!) набярэжыя. Раствароныя людзі, якія ні ў кога не выклікаюць інтэрасу. "Да, іх песні слова не выкінеш, не отбереш у народа паяты" — сказаў дыктар. Але, я разумее, калі народ раствары- рысся, значыць, ён ужо без па- м'яці, жыўе без пралюка і... без сябе. Мародовіска каратэ — самы горкі рыск беларусам. Прайдзе дзень, калі народ, кан- чаткова асіміляваны чужымі элементамі, страціць сябе, як страчыце сябе чыснотка рэчка, што трапіла ў сідэў бурнага ро- чышча. І будучы нікізма на туліца па свёдзе некалькі сот алтэтых беларусаў.

У сёння пастаянна разумееш, што сапраўдныя беларусы, даўнія насельнікі нашага рэгіёна, становяцца сапраўднымі казюшнікамі з могі- лах. Азіянці застэпаша разавіць для беларуса: пасля смерці зака- паюць цябе ў твай бедай роднай зямельцы. Тваю плоть, па- куль што, дасюль нікуды не вы- возіць...

У сёння пастаянна разумееш, што сапраўдныя беларусы, даўнія насельнікі нашага рэгіёна, становяцца сапраўднымі казюшнікамі з могі- лах. Азіянці застэпаша разавіць для беларуса: пасля смерці зака- паюць цябе ў твай бедай роднай зямельцы. Тваю плоть, па- куль што, дасюль нікуды не вы- возіць...

У сёння пастаянна разумееш, што сапраўдныя беларусы, даўнія насельнікі нашага рэгіёна, становяцца сапраўднымі казюшнікамі з могі- лах. Азіянці застэпаша разавіць для беларуса: пасля смерці зака- паюць цябе ў твай бедай роднай зямельцы. Тваю плоть, па- куль што, дасюль нікуды не вы- возіць...

У сёння пастаянна разумееш, што сапраўдныя беларусы, даўнія насельнікі нашага рэгіёна, становяцца сапраўднымі казюшнікамі з могі- лах. Азіянці застэпаша разавіць для беларуса: пасля смерці зака- паюць цябе ў твай бедай роднай зямельцы. Тваю плоть, па- куль што, дасюль нікуды не вы- возіць...

У сёння пастаянна разумееш, што сапраўдныя беларусы, даўнія насельнікі нашага рэгіёна, становяцца сапраўднымі казюшнікамі з могі- лах. Азіянці застэпаша разавіць для беларуса: пасля смерці зака- паюць цябе ў твай бедай роднай зямельцы. Тваю плоть, па- куль што, дасюль нікуды не вы- возіць...

У сёння пастаянна разумееш, што сапраўдныя беларусы, даўнія насельнікі нашага рэгіёна, становяцца сапраўднымі казюшнікамі з могі- лах. Азіянці застэпаша разавіць для беларуса: пасля смерці зака- паюць цябе ў твай бедай роднай зямельцы. Тваю плоть, па- куль што, дасюль нікуды не вы- возіць...

У сёння пастаянна разумееш, што сапраўдныя беларусы, даўнія насельнікі нашага рэгіёна, становяцца сапраўднымі казюшнікамі з могі- лах. Азіянці застэпаша разавіць для беларуса: пасля смерці зака- паюць цябе ў твай бедай роднай зямельцы. Тваю плоть, па- куль што, дасюль нікуды не вы- возіць...

У сёння пастаянна разумееш, што сапраўдныя беларусы, даўнія насельнікі нашага рэгіёна, становяцца сапраўднымі казюшнікамі з могі- лах. Азіянці застэпаша разавіць для беларуса: пасля смерці зака- паюць цябе ў твай бедай роднай зямельцы. Тваю плоть, па- куль што, дасюль нікуды не вы- возіць...

У сёння пастаянна разумееш, што сапраўдныя беларусы, даўнія насельнікі нашага рэгіёна, становяцца сапраўднымі казюшнікамі з могі- лах. Азіянці застэпаша разавіць для беларуса: пасля смерці зака- паюць цябе ў твай бедай роднай зямельцы. Тваю плоть, па- куль што, дасюль нікуды не вы- возіць...

У сёння пастаянна разумееш, што сапраўдныя беларусы, даўнія насельнікі нашага рэгіёна, становяцца сапраўднымі казюшнікамі з могі- лах. Азіянці застэпаша разавіць для беларуса: пасля смерці зака- паюць цябе ў твай бедай роднай зямельцы. Тваю плоть, па- куль што, дасюль нікуды не вы- возіць...

У сёння пастаянна разумееш, што сапраўдныя беларусы, даўнія насельнікі нашага рэгіёна, становяцца сапраўднымі казюшнікамі з могі- лах. Азіянці застэпаша разавіць для беларуса: пасля смерці зака- паюць цябе ў твай бедай роднай зямельцы. Тваю плоть, па- куль што, дасюль нікуды не вы- возіць...

У сёння пастаянна разумееш, што сапраўдныя беларусы, даўнія насельнікі нашага рэгіёна, становяцца сапраўднымі казюшнікамі з могі- лах. Азіянці застэпаша разавіць для беларуса: пасля смерці зака- паюць цябе ў твай бедай роднай зямельцы. Тваю плоть, па- куль што, дасюль нікуды не вы- возіць...

Криминал

Настоящая взятка для нестойкого... полковника

При получении самой что ни на есть настоящей взятки — трехсот восьмидесяти американских долларов — был недавно задержан оперативно-следственной группой Управления КГБ по Витебской области начальник Лепельского военного санатория Министерства обороны Республики Беларусь.

Что заставило его, кстати, полковника по званию, позариться на "денежки", в ближайшем будущем, по всей видимости, станет известно. Сейчас ведется следствие, и по словам сотрудников прокуратуры — "в деле все ясно". А уголовное дело возбуждено по ст.169 ч.2 Уголовного кодекса Республики Беларусь: получение взятки.

Мария ВИКТОРОВА.

Не расквітнела "ліпа" ў Віцебску...

Па "ліпавых" дакументах на віцебскім "Паліміры" ў два махляры спрабавалі ўкраіні політэзленую плёнку коштам 750 міліёнаў рублёў, але здзейсніць заплаваны крадзеж ім перашкодзілі супрацоўнікі ўпраўлення па барацьбе з арганізаванай злачыннасцю.

Ёсць над чым задумца

Чым жа будзем лячыць чарнобыльскіх дзяцей?

Дзімі з Аўстрыі прыехалі ў адну мінскую арганізацыю актывісты дабрачыннай суполькі па аказанню дапамогі чарнобыль- кам. З сабой прывезлі не адну тону лекаў, прадуктаў, вопраткі. Яны хацелі ўручыць каштоўныя падарункі беларускім сем'ям, фундам, пры якіх ведаюць. Але мытнікі загалілі ўсё гэта завесці на склад, алячталі і папярэдзілі: "Не чапаць да нашага ўважання". "Хіба ж так можна?" — абураліся аўстрыйскія госці. — Мы ж пры- везлі гэтыя рэчы канкрэтным людзям, сваім сябрам, якія маюць вострую патрэбу ў іх, і хочам асабіста ім уручыць. Мы не жадаем, каб гэта рабілі чужыныкі, якія здарэцца, ад- даюць лекі зусім не тым, хто мае ў іх патрэбу".

Але мытнікі і слухаць не заха- целі. Не дапамагалі і просьбы спе- шалістаў беларускай арганіза- цыі. Госці адправіліся дамоў са- словами: "Мы больш сядым не па- садзем".

У другой мінскай арганізацыі мы паведзілі пра такі факт. Велі і з Германіяй для чарно- быльскіх дзяцей 40 тон прадуктаў і лекаў, ды, аустэрзушыся, з бю- ракрацізмам на брацкай мытні, вярнуліся ў Польшу, а адтуль паскалі на Украіну. Там ахвотна прынялі каштоўны груз. Нямей-

У курящих кожа быстрее покрывается морщинами и стареет

Врачи Великобритании установили, что курящие выглядят старше своих лет, на их лице больше морщин.

В ходе исследования приме- нялась новая ультразвуковая тех- ника для измерения кожного по- крова. При наблюдении за 57- летними сестрами-близнецами было замечено, что у курящей толщина кожи была равна 0,57 миллиметра, а у некурящей се- стры — 0,97 миллиметра.

"Курение оказывает влияние на снабжение кровью верхнего слоя кожи, — говорит дерматолог

Вероника Бателл. — Химические вещества, содержащиеся в коже после курения, могут выделять ферменты, снижающие эластич- ность тканей".

По словам доктора медицины Тима Спектора, курящие вы- глядят старше своих лет, но научно- го объяснения этому до сих пор найдено не было. Перед тем как встать за сигарету, хорошоенько подумайте, хотите ли вы, чтобы ваша кожа становилась все сла- бее и морщиной.

Рейтер — ЭЛТА.

500.000 ФЕЛИЦИЙ выпущено компанией ШКОДА!

Литва

Литва выполнит рекомендации
Международного жюри
безопасности по Игналинской
атомной электростанции

Премьер-министр Гедиминас Вагнюс на встрече с членами Международного жюри безопасности Игналинской (АЭС) заверил о безусловном выполнении Литвой их рекомендаций.

Как сообщил Интерфаксу генеральный директор ИАЭС Виктор Шевалдин, после изучения состояния Игналинской АЭС авторитетные эксперты из 7-ми стран мира, входящие в состав жюри, внесли на рассмотрение литовского правительства около 70-ти предложений, осуществление которых должно существенно укрепить безопасность станции.

Он подчеркнул, что некоторые предложения жюри безопасности носят "категоричный и безусловный" характер.

Без их выполнения, по словам В.Шевалдина, не будет разрешен запуск остановленного на плановый ремонт первого энергоблока станции, который планируется осуществить в июле.

Директор Игналинской АЭС отметил, что выполнение неотложных рекомендаций по укреплению безопасности станции займет около трех лет и обойдется в сумму 125 млн. долларов. Он также сообщил, что финансирование программ укрепления безопасности станции будет осуществляться за счет собственных средств ИАЭС, гранта Европейского банка реконструкции и развития и помощи стран-доноров. Предполагается, что западные страны выделят на эти цели около 25 млн. долларов.

Латвия

Глава канцелярии Улманиса
критикует министра благосостояния,
считающего "несвоевременным"
менять закон о пенсиях

Глава канцелярии президента Латвии Ивар Миллерс не согласен с мнением министра благосостояния республики Владимира Макарова, который высказывает против внесения изменений в закон о государственных пенсиях.

С инициативой внесения поправок в пенсионное законодательство Латвии на днях выступил президент Гунтис Улманис. Он, в частности, предложил выработать положение работающих в настоящее время пенсионеров и лиц, выходящих на пенсию, а также повысить пенсии тех лиц, у которых при выходе в настоящее время на пенсию очень мала зарплата для страховых выплат.

В.Макаров, в свою очередь, считает, что сейчас не следует менять закон, поскольку он уже

начал действовать, и внесение поправок "может вызвать социальное напряжение и волнение в обществе".

Глава президентской канцелярии назвал "опрометчивым" такое заявление министра, подчеркнув "вторую неинтересную особенность" последнего в ухудшении ситуации с выплатами пенсий и нежелание видеть реальное положение дел в этой социальной сфере общества.

В настоящее время закон о пенсиях предусматривает, что предоставляемые в этом году пенсии рассчитываются с учетом заработной платы прошлого года, трудового стажа и возраста ухода на пенсию. Месячный размер пенсий колеблется от очень маленьких, в несколько латов, и до превышающих тысячу латов.

Эстония

Премьер считает повышение цен
на электроэнергию "вынужденным шагом"

"Непопулярным, но неизбежным шагом" назвал премьер Март Сиймани решение правительства повысить в республике с мая на треть цены на электроэнергию.

На пресс-конференции в Таллине глава Кабинета подчеркнул, что продолжит продажу электроэнергии ниже себестоимости уже невозможно, однако этот шаг, по его утверждению, не приведет к общему росту цен. Сославшись на данные экспертов, премьер предполагает, что цены повысятся в среднем на 1 процент.

"Если бы повышение цен было задержано на год, то это могло бы привести к тяжелым социальным последствиям", — считает М.Сиймани.

Премьер заверил, что средства, которые будут поступать в бюджет в связи с повышением цен за потребление электроэнергии, пойдут на покрытие

расходов и обновление необходимого оборудования.

По утверждению М.Сиймани, правительство в настоящее время изыскивает возможные варианты — оказание поддержки малообеспеченным слоям населения в связи с повышением цен на электроэнергию.

Справка Интерфакса: Решением правительства с 1 мая и до конца года средняя цена электроэнергии составит 49 центов за один киловатт-час без налога с оборота. А с 1 января 1998 года цена повысится до 51-го. Основной тариф для бытового потребителя будет с 1 мая и до конца года 60 центов с налогом с оборота, после 1 января — 65 центов за киловатт-час.

До сих пор основной тариф для бытового потребителя равнялся 45-ти центом и для промышленного сектора в среднем — 45,4 цента.

Российская Федерация

Ельцин поедет в Париж только
в случае готовности документа,
подписанного Россией и НАТО

Поездка в Париж в мае может появиться в рабочем графике президента Бориса Ельцина только в одном случае — если к тому времени будет готов документ между Россией и НАТО, снимающий озабоченность Москвы в связи с планами расширения Североатлантического альянса.

Об этом заявил в интервью Интерфаксу пресс-секретарь главы государства Сергей Астремский.

По его словам, готовность такого документа, который должен быть подписан на уровне глав государств России и 16-ю странами НАТО, — "непременное условие" для визита президента Ельцина во французскую столицу.

Накунне, после переговоров в Париже, глава российского МИД Евгений Примаков сообщил, что президент Франции Жак Ширак предложил, чтобы подписание документа РФ-НАТО, если он будет готов, состоялось во французской столице 27 мая.

"Я имел полномочия от президента России заявить: если документ к тому времени будет подготовлен, то Б.Ельцин будет в Париже, чтобы подписать его", — указал Е.Примаков.

Украина

Глава администрации Кучмы
критикует крымский парламент
за "правовой нигилизм"

Председатель Верховного Совета Крыма Анатолий Гриценко официально не обратился к президенту Украины с просьбой о согласовании отставки Аркадия Деменко с поста председателя крымского правительства, а также назначения на эту должность Анатолия Франчука.

Об этом заявил Интерфаксу глава Администрации президента Украины Евгений Кушнарев.

Он подчеркнул, что назначение и освобождение с должности главы правительства является прерогативой Верховного Совета, однако, согласно Конституции, "это должно проходить по специальной процедуре, предусматривающей согласование с президентом". "Эта процедура не была выдержана", — заявил Е.Кушнарев.

К сведению: Верховный

Совет Крыма на дневном заседании 9 апреля отправил в отставку с поста председателя Совета автономии Аркадия Деменко. Исполняющим обязанности председателя Совмина до получения согласия президента Украины был назначен Анатолий Франчук. Он пришел к своему Л.Кучме: его сын женат на дочери президента.

В тот же день спикер крымского парламента А.Гриценко сообщил депутатам на сессии о полученном им в телефонном разговоре с президентом Украины согласием Леонида Кучмы на назначение А.Франчука главой правительства автономии, после чего тот был официально утвержден в новой должности.

По материалам Интерфакса.

Праект Статута Саюза Беларусі і Расіі паравіраваны 2 красавіка 1997 г. у г. Маскве Прэзідэнтам Рэспублікі Беларусь Лукашэнкам А.Р. і Прэзідэнтам Расійскай Федэрацыі Ельцыным Б.М.

Праект

СТАТУТ САЮЗА БЕЛАРУСІ І РАСІІ

Рэспубліка Беларусь і Расійская Федэрацыя (якія далей называюцца — дзяржавы-ўдзельніцы), кіруючыся воляй народаў да згуртавання дзяржаў, утварылі Саюз Беларусі і Расіі.

Глава I
Саюз, прыяццель і мэты
Артыкул 1
Дзяржавы-ўдзельніцы, якія ўтварылі Саюз Беларусі і Расіі (які далей называюцца — Саюз), дзейнічаюць на аснове гэтага Статута, які з'яўляецца неад'ямнай часткай Дагавора аб Саюзе Беларусі і Расіі ад 2 красавіка 1997 года.

Артыкул 2
Устанавіўшыся грамадзянства Саюза. Кожны грамадзянін Рэспублікі Беларусь і кожны грамадзянін Расійскай Федэрацыі з'яўляецца адначасова грамадзянінам Саюза.

Артыкул 3
Саюз грунтуецца на прынцыпах суверэнітэту іх дзяржаў, дэмакратыі і павялічэння правоў чалавека, супрацоўніцтва і ўзаемадапамогі, добраўладнавання, добраўладнавання вынікаў ўзаемнага абавязальнасці і на іных агульнапрынятых прынцыпах і нормах міжнароднага права.

Перспектыва развіцця Саюза накіравана на паступовае ўдзяленне праваў і павялічэння аб'яднання дзяржаў на аснове свабоднага волевымяшчэння іх народаў, з выкарыстаннем Канстытуцый дзяржаў-ўдзельніц, зыходзячы з суверэнітэту іх членаў, агульнапрынятых нормаў і прынцыпаў міжнароднага права.

У рамках паўнамоцтваў, прадасягнутых гэтым Статутам, Саюз выконвае міжнародныя правы і абавязкі.

Артыкул 4
Правы асноўны дзейнасці Саюза з'яўляюцца Дагавор аб Саюзе Беларусі і Расіі ад 2 красавіка 1997 года, гэты Статут, Дагавор аб утварэнні Саюза Беларусі і Расіі ад 2 красавіка 1996 года, ішны дагаворы дагаворы паміж дзяржавамі-ўдзельніцамі, а таксама нарматыўныя правы акты органаў Саюза, прынятыя ў межах іх кампетэнцыі.

Раней прынятыя органы Саюза Беларусі і Расіі нарматыўныя правы акты прымяняюцца дзейнічаюць у частцы, якая не супярэчыць гэтым Статуту.

Артыкул 5
Мэтамі Саюза з'яўляюцца: умацаванне адносін братэрства, дружбы і ўзаемадапамогі супрацоўніцтва паміж Рэспублікай Беларусь і Расійскай Федэрацыяй у палітычнай, эканамічнай, сацыяльнай, вайскавай, навуковай, культурнай і ішных галінах;

павышэнне ўзроўню жыцця народаў і стварэнне спрыяльных умоў для ўзаемадапамогі грамадзянскага развіцця асоб; устойлівае сацыяльна-эканамічнае развіццё дзяржаў — удзельніц Саюза на аснове аб'яднання іх матэрыяльнай і інтэлектуальнай патэнцыялы, выкарыстання рынковых механізмаў функцыянавання эканомікі;

абліжэнне нацыянальных правых сістэм, фарміраванне прававой сістэмы Саюза;

забезпечэнне беспяспекі і падтрыманне высокай абароназдольнасці, сумеснага барацьбы са злычынствамі;

саздзяненне беспяспекі і развіццё ўзаемадапамогі супрацоўніцтва ў Еўропе і свеце.

Артыкул 6
Удзельнікам Саюза можа стаць дзяржава, якая з'яўляецца суб'ектам міжнароднага права, якая падлягае мэта і прынцыпам Саюза і прымае на себе абавязкі, прадугледжаныя Дагаворам аб Саюзе Беларусі і Расіі і гэтым Статутам.

Далучэнне да Саюза ажыццяўляецца за згоды дзяржаў-ўдзельніц.

Дзяржава, якая далучылася да Саюза, абавязана выконваць раней прынятыя органы Саюза рашэнні без якіх-небудзь аловак.

Глава II
Задачы Саюза
Артыкул 8
У палітычнай сферы задачамі Саюза з'яўляюцца:

узгадненне пазіцый і дзейнасць пры вырашэнні агульнапалітычных праблем шляхам кансультацый і абмену інфармацыяй;

выпрацоўка агульных пазіцый па міжнародных пытаннях, якія маюць узаемныя інтарэсы;

ажыццяўленне ўзгодненых мер па забеспячэнню міжнароднага міру і беспяспекі, у тым ліку шляхам даставлення міжнародных дагавораў аб абмежаванні і скарачэнні ўзброенай і вайсковых расходаў, ліквідацыі дзяржаў і ішных відаў зброі масавага знішчэння;

саздзяненне развіццё дэмакратыі, усеагульнай павялічэння і ажыццяўлення правоў і асобных свабод чалавека ў адпаведнасці з агульнапрынятымі прынцыпамі і нормаў міжнароднага права.

Артыкул 9
У эканамічнай сферы задачамі Саюза з'яўляюцца:

забезпечэнне ўстойлівага эканамічнага развіцця дзяржаў-ўдзельніц на ўмовах сацыяльна арыентаванага рынку;

стварэнне адзінай эканамічнай прасторы, роўных умоў і гарантый дзейнасці суб'ектаў гаспадарання дзяржаў-ўдзельніц;

фарміраванне і рэалізацыя ўзгодненых праграм рынковых рэформаў з улікам асаблівасцей эканамічнага развіцця кожнай дзяржавы-ўдзельніцы і прынцыпу сацыяльнай справядлівасці;

стварэнне і развіццё агульнай інфраструктуры, і ў першую чаргу аб'яднаных транспартнай, энергетычнай сістэм, сістэм сувязі, адзінай навукова-тэхналагічнай і інфармацыйнай прасторы;

функцыянаванне ўніфікаваных грашовых-кредытных і бюджэтных сістэм, сістэм патактаў, стварэнне неабходных умоў для ўдзялення адзінай валюты;

У адпаведнасці з Мемарандумам аб узаемадапамогі паміж Рэспублікай Беларусь і Расійскай Федэрацыяй па пытанню аб дапрацоўцы і прыняцці Статута Саюза Беларусі і Расіі, падпісаным прэзідэнтамі Рэспублікі Беларусь і Расійскай Федэрацыі 2 красавіка 1997 г. у г. Маскве, праект Статута Саюза Беларусі і Расіі выносіцца на абмеркаванне грамадзян Рэспублікі Беларусь і Расійскай Федэрацыі, якое будзе праходзіць з дня апублікавання праекта да 15 мая 1997 года.

яльнай абароны, паступовае вырашэнне ўзроўню жыцця насельніцтва дзяржаў-ўдзельніц, аплаты працы, пенсійнага забеспячэння, павялічэння дапамогі і льгот ветэранам вайны, ўзброеным сілам і працы, інавалід і малазабеспечаным сем'ям;

забезпечэнне роўных правоў грамадзян дзяржаў-ўдзельніц пры атрыманні адукацыі, медыцынскай дапамогі, у працаўладкаванні, аплаце працы, паступаўшай ішых сацыяльна-эканамічных;

устанавленне адзіных нормаў у галіне аховы працы, сацыяльнага страхавання, вытворчай і сацыяльнай гігіены;

стварэнне агульнай інфармацыйнай базы па пытаннях занятасці насельніцтва і навукаў працоўных выакі;

саздзяненне развіццё адукацыі і ўзаемадапамогі культуры, ажыццяўленню роўных правоў і свабод выказвання, захаванне і развіццё этнічнай, культурнай і моўнай самабытнасці народаў.

Артыкул 11
У сферы забеспячэння беспяспекі задачамі Саюза з'яўляюцца:

прыняцце ў выпадку неабходнасці адзінадушных сумесных мер па прадугледжэнню патактаў і незалежнасці кожнай з дзяржаў-ўдзельніц;

каардынацыя дзейнасці дзяржаў-ўдзельніц у галіне вайскавай будаўніцтва і развіцця іх узброеных сіл, сумеснае выкарыстанне вайскавай інфраструктуры і прыняцце ішых адзінадушных мер з улікам інтарэсаў дзяржаў-ўдзельніц для падтрымання абароназдольнасці дзяржаў-ўдзельніц Саюза ў цэлым;

распаўсюджанне і развіццё сумеснага абаронага заказу, забеспячэнне патактаў і развіцця на яго аснове ўзброенай і вайскавай тэхнікі, стварэнне аб'яднанай сістэмы тэхнічнага забеспячэння ўзброеных сіл дзяржаў-ўдзельніц;

узаемадапамогу і забеспячэнне аховы грамадзянства;

барацьба з карупцыяй, тэрарызмам і ішнымі відамі злачыннасці.

Артыкул 12
У прававой сферы задачамі Саюза з'яўляюцца:

развіццё нарматыўна-прававой базы ў межах забеспячэння далейшай інтэграцыі дзяржаў-ўдзельніц;

уніфікацыя і ўзгодненне развіцця заканадаўства дзяржаў-ўдзельніц;

супрацоўніцтва ў галіне каліфікацыі і сістэматычнай нарматыўна-прававой акты;

узаемнае юрыдычнае дапамогу, супрацоўніцтва ў стварэнні і развіцці інфармацыйнай баз даных у розных галінах права.

Артыкул 13
Падзюжні артыкулаў 8, 9, 10, 11 і 12 гэтага Статута ажыццяўляюцца ў кантэксце палітычнай, што датычыцца паўнамоцтваў і прадметнага ведання, які гэта прадугледжана гэтым Статутам.

Глава III
Паўнамоцтвы і прадметнае веданне
Артыкул 14
Дзяржавы Саюза адносяцца:

а) рэалізацыя і абарона правоў грамадзян дзяржаў-ўдзельніц, якімі ім надасягнуты іх грамадзянства;

б) забеспячэнне роўнасці правоў грамадзян Саюза пры атрыманні іх ішых адукацыі і медыцынскай дапамогі, у працаўладкаванні, аплаце працы і ішых галінах;

в) развіццё прававой сістэмы Саюза, у тым ліку прыняцце нарматыўных правых акты;

г) рэгуляванне дзейнасці адзіных энергетычнай, транспартнай сістэм, сістэм сувязі;

д) забеспячэнне развіцця ўзаемнага гандлю, свабоднага перамяшчэння тавараў, паслуг, капітала, рабочай сілы ў межах мытнай тэрыторыі Саюза;

е) правядзенне адзінай мытнай палітыкі, уключаючы забеспячэнне адзінадушнага кіравання мытнай справай на адзінай мытнай тэрыторыі;

ж) забеспячэнне спрыяльных умоў для функцыянавання адзінай навукова-тэхналагічнай і інфармацыйнай прасторы, правядзення ўзгодненых структурнай палітыкі, развіццё сумесных навуковых і вытворчых праграм, стварэнне дзейнасці сумесных транснацыянальных кампаній;

з) кіраванне ўласнасцю Саюза;

и) уніфікацыя валютнага рэгулявання з мэтай патакта на пераход да адзінай валюты;

к) узаемнае ўдзяленне стандартаў, эталонаў, метрычных сістэм, вылічэнне адзінай статыстыкі;

л) зашыфраванне бюджэту Саюза;

м) узаемнае ўдзяленне стандартаў, эталонаў, метрычных сістэм, вылічэнне адзінай статыстыкі;

н) зашыфраванне бюджэту Саюза;

о) узаемнае ўдзяленне стандартаў, эталонаў, метрычных сістэм, вылічэнне адзінай статыстыкі;

п) зашыфраванне бюджэту Саюза;

р) узаемнае ўдзяленне стандартаў, эталонаў, метрычных сістэм, вылічэнне адзінай статыстыкі;

с) узаемнае ўдзяленне стандартаў, эталонаў, метрычных сістэм, вылічэнне адзінай статыстыкі;

т) узаемнае ўдзяленне стандартаў, эталонаў, метрычных сістэм, вылічэнне адзінай статыстыкі;

у) узаемнае ўдзяленне стандартаў, эталонаў, метрычных сістэм, вылічэнне адзінай статыстыкі;

ф) узаемнае ўдзяленне стандартаў, эталонаў, метрычных сістэм, вылічэнне адзінай статыстыкі;

х) узаемнае ўдзяленне стандартаў, эталонаў, метрычных сістэм, вылічэнне адзінай статыстыкі;

ц) узаемнае ўдзяленне стандартаў, эталонаў, метрычных сістэм, вылічэнне адзінай статыстыкі;

ч) узаемнае ўдзяленне стандартаў, эталонаў, метрычных сістэм, вылічэнне адзінай статыстыкі;

ш) узаемнае ўдзяленне стандартаў, эталонаў, метрычных сістэм, вылічэнне адзінай статыстыкі;

ы) узаемнае ўдзяленне стандартаў, эталонаў, метрычных сістэм, вылічэнне адзінай статыстыкі;

э) узаемнае ўдзяленне стандартаў, эталонаў, метрычных сістэм, вылічэнне адзінай статыстыкі;

ю) узаемнае ўдзяленне стандартаў, эталонаў, метрычных сістэм, вылічэнне адзінай статыстыкі;

я) узаемнае ўдзяленне стандартаў, эталонаў, метрычных сістэм, вылічэнне адзінай статыстыкі;

з) узаемнае ўдзяленне стандартаў, эталонаў, метрычных сістэм, вылічэнне адзінай статыстыкі;

и) узаемнае ўдзяленне стандартаў, эталонаў, метрычных сістэм, вылічэнне адзінай статыстыкі;

с) узаемнае ўдзяленне стандартаў, эталонаў, метрычных сістэм, вылічэнне адзінай статыстыкі;

т) узаемнае ўдзяленне стандартаў, эталонаў, метрычных сістэм, вылічэнне адзінай статыстыкі;

у) узаемнае ўдзяленне стандартаў, эталонаў, метрычных сістэм, вылічэнне адзінай статыстыкі;

ф) узаемнае ўдзяленне стандартаў, эталонаў, метрычных сістэм, вылічэнне адзінай статыстыкі;

х) узаемнае ўдзяленне стандартаў, эталонаў, метрычных сістэм, вылічэнне адзінай статыстыкі;

ц) узаемнае ўдзяленне стандартаў, эталонаў, метрычных сістэм, вылічэнне адзінай статыстыкі;

ч) узаемнае ўдзяленне стандартаў, эталонаў, метрычных сістэм, вылічэнне адзінай статыстыкі;

ш) узаемнае ўдзяленне стандартаў, эталонаў, метрычных сістэм, вылічэнне адзінай статыстыкі;

ы) узаемнае ўдзяленне стандартаў, эталонаў, метрычных сістэм, вылічэнне адзінай статыстыкі;

э) узаемнае ўдзяленне стандартаў, эталонаў, метрычных сістэм, вылічэнне адзінай статыстыкі;

удзельніц у палітычнай, прававой, эканамічнай, сацыяльнай, гуманітарнай і ішых галінах;

б) прымае правыя акты, якія маюць статус заканадаўчых рашэнняў Саюза і падлягаюць першачарговому разгляду і прыняццю па ўстаноўленым парадку парламентамі дзяржаў-ўдзельніц у межах уніфікацыі іх заканадаўства;

в) уносіць прапановы па пытаннях развіцця нарматыўна-прававой базы Саюза з органы дзяржаў-ўдзельніц, якія маюць права заканадаўчай ініцыятывы, і ў Вышэйшый Савет;

г) садзейнічае уніфікацыі заканадаўства дзяржаў-ўдзельніц;

д) забеспячвае ўзаемадапамогу парламентаў дзяржаў-ўдзельніц па пытаннях, якія маюць узаемныя інтарэсы;

е) удзельнічае ў фарміраванні органаў Саюза;

ж) разглядае праект бюджэту Саюза;

з) ажыццяўляе кантрольныя функцыі ў межах, устаноўленых гэтым Статутам;

и) заслухоўвае паведамленні Вышэйшага Савета аб асобных напрамках развіцця Саюза;

к) зашыфравана міжнародныя дагаворы, заключаныя ад іх Саюза;

л) садзейнічае абмену прававой інфармацыяй, удзельнічае ў стварэнні адзінай інфармацыйна-прававой сістэмы Саюза;

м) заключае пагадненні аб супрацоўніцтве з парламентамі замежных дзяржаў і міжнароднымі парламенцкімі арганізацыямі;

н) ажыццяўляе ішых паўнамоцтваў у адпаведнасці з гэтым Статутам.

Артыкул 23
Парламенцкі Сход збіраецца на сесію. Паслядзюжні Парламенцкага Сходу парламентарыі, калі на іх прысутнічае не менш як дзве трэці ад кожнай дзяржавы.

Робота Парламенцкага Сходу выдзяляецца на аснове Рэгламента.

Сучасныя сюжэты

Мікола КАПЫЛОВІЧ,
пісьменнік

Надомнік

З кабінета падатковай інспекцыі выкаціліся і, як гарбуз, падкаціліся да мяне. Запішыце адрас...
— Запішыце, адрас...
— Я не збіраюся паміраць, — адмакнуўся я. — Наошта мне ваш адрас?
— Дарэмна, вельмі дарэмна не хочаце браць адрас. Калі вы не збіраецеся паміраць, дык хто-небудзь з вашых знамых, сяброў або радні можа паміраць. Жыццё ж заўсёды канчаецца смерцю. І да яе заўсёды трэба рыхтавацца. Ад яе нікуды не ўцячаш. — Ён дакурыў недакурка, ашчадна паклаў яго ў кішэню. — Я таксама доўга затрымаўся на гэтым свеце. Не раз са смерцю на вайне сутракаўся. Але, дзякаваў Богу, жыў вярнуўся. Нават пенсію дакаваўся. Цяпер толькі жыць да радавацца, калі б не бюракраты. Падаткім даўша, каб іх праніць з'ёл. Прасіў, каб вызвалілі іх інавіцэ вайны, але не даў. Кажуць, такіх, як я, у гэтым свеце няма. Калі ўсё інвалідаў і ветэранаў вайны вызвалілі ад падаткаў, дык гарадскі бюджэт без грошай застанецца...
— Трэба было да галоўнага бухгалтара звярнуцца, — памеркаваў я. — Можа, і дапаможа б...
— Быў і ў а! — выгукнуў надомнік.
— Ну і што?
— Пачаў, як вам зараз, свае вянкі хваліць. Скажу, што адзін, калі трэба будзе, без палаты ёй падарую. За так. Яна і выгнала мяне з кабінета.
— А якую, калі не скарот, вы прадакуцыю вырабіліце дома?
— Самую патрэбную для нябожчыкаў.
— ?
— Жалобныя вянкі вырабляю. Яны ў мяне прыгожыя і атрымліваюцца. З рознымі кветкамі, залінянымі лісточкамі. Скажыце таварышам падаткаў, пасаджыце, нібы распусціліся. — Яны нават ж добра маюць ўпрыгожваюць. Іх у мяне доўгі заўсёды ахвотна купляюць. За добрую якасць. Гадзім мае вянкі ляжаць на могілках на сонцы не ліняюць, ад дажджу не развешваю. Я не нэйкі тавар бракароб, а майстар сваёй справы. Так

Шабашнік і банкір

Я зайшоў на гарадскі паштат, каб пагаварыць па мікрафонам тэлефону. Стаю каля кабінэты і чакаю сваёй чаргі.
І раптам у дзверы ўваходзіць барысавы хлопца ў запаленай куртцы і ў парваных кросавках. Ён падшоў да тэлефона-аўтамата, які ісеў на сцяне, набраў патрэбны нумар і, калі ў трубку зазвучаў мужчынскі голас, рашуча сказаў, нібы загадаў:
— Адаму банкір катэдж будую. З камянін а басейнам. Жыву шпалер на гэтай будоўлі, у лесе. Там сплю ў бутэцы і раблю. Ды востры прынцып, а выцісці хочацца. Вось і прычыну электрычнасці ў гарад, каб у забудовышча выраваць аванс.
Не паспеў хлопца шалкам расказаць пра сваё шабашкае жыццё, як на ганак паштатнага прыпынку ўскочыў і рвануў на сябе дзверы мужчына ў моным кашулі і ў анатэравы шпальцы. У руцэ ён трымаў новыя дыпламаты. Спыніўся каля барысавы, зірнуў на яго з прывіторнай радасцю:
— Антановіч, даражнік! Зноў, вядома, грошы ў цябе скончыліся... Ай-ай, зноў прынцып, мой харошы... Колькі зноў будзе браць аванс? На бутэчку хочыць?
— Што? — вырнуў на яго вочы барысавы. — За каго, бутор,

мяне лічыць? За бамжа ці парабка?
— Ну, на дзе.
— Дзевяю я толькі апахмяляюся.
— Хм, — хмыкнуў паспалар будоўлі. — А ці не змянога будзе, Антановіч, га? Ші не пераходзіць аванс рабаве?
— Я ўмею і піць, і рабіць.
— Гэта я ведаю. Такага, як ты, майстра трэба яшчэ пашукаць. Днём з агнём не знойдзеш.
— Каб не шукаць, класзі трыста тысяч. Сёння ж выхадзіць.
— Так многа! — жаніўся забудовышчы. — Дык ты ж пакуль іх не прасадзіў, за кельму не возьмеш!
— Калі не пакладзеш, дык сапраўды не возьмуся! — наскідаў хлопца. — Пайду камарантам мураваных камянёў. Дадно мяне запрашваю. Заўтра ж пайду!
— Шка, Антановіч, шка, — падарона зірнуў на мяне банкір. — Хацелі на вуліцы і там пагаміць.
Яны выйшлі за дзверы, селі на лаўку. Праз акно мне было відаць, як паспалар будоўлі выцягваў з дыпламата, пералічыў і падаваў у рукі шабашніка грошы. Потым яны падняліся за лаўкі і пайшлі ў бок ваквала. Банкір аж выгваўся перад шабашнікам, нібы перад вялікім начальнікам, забягаў яму наперад і лісіва заіраў у вочы. Як ганаровага пана, вырашыву правесці і пасадзіць барысавы ў электрычку, каб той, барані Бог, не заставіў у гарадзе і не трапіў у вышыварані. Каб заўтра ўзяў у руку кельму.

Спорт

Міліон за рекорд

Падняты адставіны амерыканскіх легкаатлетаў на марфоне сфарміравалі бастонскія бубныя фірма "Нью Бойлен". Тавару спорту, які ўстаноў і ў вынішнем году нацыянальнае доствіжэнне в беге на 42 кіламетра 195 метраў, она намерена выплатіць міліон даляраў. Особых условій в борбё за абладанне такім прызом не прадусмотрено, но поговаривают, что претендент обязательно должен быть обит в кроссовки именно этой фирмы.

Если отец чемпион...

Достойный наследник появился у поляка Анджея Бахеды. Наверное, каждый уважающий себя болельщик знал этого горнолыжника. Он в свое время более сорока раз завершал соревнования в числе 10 сильнейших на этапах Кубка мира, шесть раз поднимался на его пьедесталы почёта, а в 1972 году вообще был первым. В коллекции Бахеды-старшего есть также две медали мировых чемпионатов. И вот теперь на старт вышел его сын — тоже Анджей.

Вывели за скобки

Снова передаётся на своих двоих, и вполне прилично, британский велогонщик Крис Борден. Олимпийскому чемпиону и обладателю мирового рекорда в часовой езде после автокатастрофы на Тур де Франс в 1995 году сделали операцию. Ему скрепили треснувшие кости правой ноги двумя скобками, каждая длиной по 5 сантиметров. Теперь инородные тела у него изъезили, и появились надежды, что знаменитый спортсмен будет не только хорошо ходить, но, как и прежде, выступать в гонках.

Затмит славу Пеле?

Президент в мастерстве короля футбола Пеле имеет все возможности Роналдо Луис Назариу ди Лима, или просто Роналдо. Об этом заявил семейный, пожалуй, знаменитый нынче в мире форвард, тоже бразилец Роналдо. Оба они выступают в испанском чемпионате и могут не понаслышать судить об уровне игры друг друга. Еще один известный бразилец, в свое время игравший с Пеле, а теперь тренер Марио Загало придерживается того же мнения.

Разговорчики в строю!

Рекордный штраф в 20 тысяч долларов выплатит Эмил Косталович. Болгарский форвард, выступающий сейчас за клуб "Фенербахче", покривил вал тренера команды Себастьяно Лазарони за то, что "бразильцы не имеют ни одной интересной идеи". А ведь тот — именно бразилец, и такого порога стерпеть не смог. За что и придется расплатиться несдержанному на язык спортсмену.

Нет дыма без огня

Случи о взятках и договорных матчах в португальском футболе привели к тому, что 66 процентов болельщиков этой страны потеряли веру в справедливость итоговых результатов. Только 18 процентов респондентов сказали, что они верят им, а 16, по сведениям проводивших опрос любителей спорта газеты "Диариу ди нотисиам" и радио ТСОМ, не составили пока еще представления об этом. Такое недоверие негативно отразилось на посещаемости стадионов, уровень которой сейчас самый низкий за последние годы.

ЭКСТРА-ПРЕСС.

Если вы хотите иметь хороший сад...

Послушайте специалиста

Если вы хотите иметь хороший сад, позаботьтесь о хорошем посадочном материале. Выбирая саженцы плодовых культур, найдите место окулировки или прививки подвоя. В этом месте на коре заметен разрез коры, а с обратной стороны виден срез "шпиля" дички или имеется сам "шип" (рис. 1, п. 1, 2, 3).

На стволе не должно быть острых веточек-колючек. Правда, у саженцев алычи, сливы могут быть острые побеги — "шпорцы". Это плодовая древесина. Такой осмотр даст возможность установить: культурный это саженец или обычная дичка.

Несколько сложнее с саженцами черешни, так как ее сорта прививают в основном на дичку черешню. При гибели привитого сорта у подвоя пробуждаются спящие почки и вырастает большой дичий побег, при быстром росте которого кора растрескивается и создается впечатление, что дерево является привитым. По листьям же практически невозможно отличить культурный сорт черешни от дички.

Потом осмотрите корни. Ведь не зря в народе говорят: "Смотри в корни". На корнях не должно быть наростов, "желваков". Наличие их указывает на поражение опасной грибковой болезнью — корневой раком (рис. 1, п. 4). Если вздутия находятся на кончике корня, то их можно срезать, и при посадке корни обмакнуть в 1-процентный раствор медного купороса. Но при поражении центрального корня, корневой шейки или места окулировки вычлест саженец путем удаления наростов и дезинфекции не всегда удается. В процессе роста дерева разовьются новые наросты, и через 5—8 лет оно погибнет. Наросты разрушаются и заражают почву спорами гриба, которые сохраняются в почве до 5 лет. На этом месте садить плодовые культуры нельзя.

Нужно отличать раковые вздутия на корнях плодовых деревьев от клубеньковых образований на саженцах бобовых. На бобовых развивается азотфиксирующая бактерия, которая улучшает азотный обмен растений.

Не поленились сделать срез кончиков корней. Он должен быть серо-зеленого или белого цвета. Коричневый цвет указывает на подмерзание или подопревание корней.

После осмотра корней проверьте цвет коры на стволе. Кора у здоровых саженцев темно-зеленого цвета. Если на коре будут красно-коричневые пятна, значит, не исключено заражение европейским или черным раком. Позже кора мертвет, растрескивается, и получается перетяжка ствола (рис. 1, п. 5). Лечить такое дерево можно, но очень трудно. Без лечения или прививки "мостиком" дерево погибнет.

Верхушка саженца должна быть одревесневшей и заканчиваться почкой. Невзрелая древесина подмерзает. Поэтому приобретать саженцы нужно не раньше середины октября.

Саженцы семечковых (яблоня, груша, айва) и косточковых (слива,

алыча, черешня, вишня) культур реализуются в большинстве случаев в виде двухлеток (рис. 1, п. 1, 2, 3). На однолетний саженец почти всегда отсутствует прививка. Исключение составляют саженцы алычи, сливы, вишни и отдельных сортов яблоня — Алей, Аукис, Память Сикора, Теллисаар и др. Высота саженца (стандартного однолетнего), привитого на сильнорослый подвой, составляет 120—140 см. На карликовом подвое она достигает 80—100 см.

Корневая система сеянцевых подвоев отличается от клоновых наличием скелетных корней, которые морозостойки и имеют сравнительно небольшое количество мелких боковых корней — "мочек". У клоновых подвоев почти нет скелетных боковых корней, а больше всего тонких, мочковатых (рис. 1, п. 1, 3).

Не стремитесь покупать высокорослые саженцы, так как после посадки их обязательно нужно будет укорачивать до высоты 100—120 см, а тем самым придется срезать наиболее развитые почки. Обойтись без обрезки нельзя, потому что корень будущего дерева вырастет на большой высоте и с острым отклонением ветвей от ствола. Особенно это касается черешни, алычи, сливы. У этих пород саженцы в питомнике растут до 180—200 см. Нижние почки мелкие, менее развитые, и из них формируются не совсем прочный "скелет" кроны, дерево позже начнет плодоносить. Лучшим саженцем будет невысокий (120—140 см) с развитыми, сформированными в питомнике.

Двухлетний саженец имеет 3—4 ветви. Угол отклонения их от ствола должен быть не менее 45°, но лучше — 60—80°.

И еще один житейский совет: не покупайте у "любителей-питомниководов" саженцы с помечками краской на стволах, срезах. В большинстве своем это ворованные саженцы с опытных садов, где проводятся исследования на развитие болезней. Не исключено, что на основе возмущениями красок проводилось заражение деревьев рычковым болезнью. Для изучения целей это необходимо. После изучения такие саженцы не реализуются, а сжигаются. А вора все равно, что продавать. Порой они даже ссылаются на институт плодородия. Поэтому и пошла молва, что в п. Самохваловичи саженцы заражены раком.

Во-вторых, обращайтесь к надежному лицу, покупайте лучше на рынке. А еще лучше держите связь с отделом селекционных плодовых культур по адресу: 223013, Самохваловичи Минского района, БелНИИ плодородия, отдел селекции плодовых культур. Тел. 901-689, 901-140. Можно заключить договор на выращивание саженцев в любом количестве на нужных подвоях и всех распространенных плодовых пород. Только у нас вы получите информацию о сортах, проверенных в коллекционных садах отдела, и приобретете новые сорта, выведенные в институте. Сортную чистоту гарантируем.

При выборе саженцев ягодных культур — черной, красной, белой, золотистой смородины, крыжовника, малины обращайте внимание на наличие почек на корнях или в нижней части ветвей (рис. 2, п. 1, 2). С этих почек вырастают новые побеги. Даже если саженец небольшой, все равно формируется полноценный куст.

Осматривая концы веток, можно узнать, поражаются ли сорта мучнистой росой. Поврежденные ветви имеют белый или сероватый налет, который легко стирается рукой. Побеги, как правило, тонкие, искривленные.

Стандартный саженец кустарниковых культур имеет 2—3 ветви длиной 30—40 см. У малины — это однолетний побег с хорошей мочковатой корневой системой. Садить саженцы нужно глубже, чем росли в питомнике. Это вызовет образование новых корней и дополнительных веток. После посадки обязательно обрежьте верхушки веток (можно весной до распускания почек). Пусть на один год позже получите первый урожай, но зато будет полноценный и более урожайный куст. Одновременно с обрезкой удалите поврежденные болезнями концы веток.

Не покупайте больших и старых кустов. На них уже нет плодовых почек в середине веток. Старые побеги часто повреждены вредителями. Если срезать ветвь, можно увидеть вместо серо-зеленого сердцевинного отверстия черного цвета. Это результат "деятельности" стеклянницы. Такие ветви будут очагом инфекции, их нужно срезать и сжигать (см. рис. 2).

На старых кустах чаще всего можно встретить почку, поврежденную клещом — опасным и трудно уничтожаемым вредителем. Визуально поврежденные почки заметны в любое время года, а весной особенно хорошо. Зараженные почки имеют круглую форму, крупные зачатки. Последние конической формы, прижатые к ветвям (рис. 2, п. 3, 6).

На листьях не должно быть желтых хлоротичных пятен, полос. По данному признаку можно судить о зараженности посадочного материала вирусом или повреждении хлоропластами. Такой материал непригоден для посадки, особенно у земляники садовой (в народе ошибочно называют клубничкой).

Рассада земляники должна быть только однолетней, с хорошо развитой корневой системой (рис. 3) и иметь три и больше листьев.

Когда вы купили саженца, оборвите на них листья. Часто можно видеть, когда возят на большие расстояния деревья и кусты с листьями. Это плохо. Ведь корни уже отрезаны, они не поставляют воду, а листья продолжают испарять ее, отнимая из побегов, ветвей, ствола. Такой саженец хуже приживается.

После посадки, несмотря на влажную почву, полейте. Вода уплотнит почву возле корней, удалит пустоты, и при теплоте осени может произойти рост корешков, что улучшит приживаемость. Когда вода поглотится почвой, замульчируйте приствольный круг торфом, перегноем, перепревшим навозом или просто

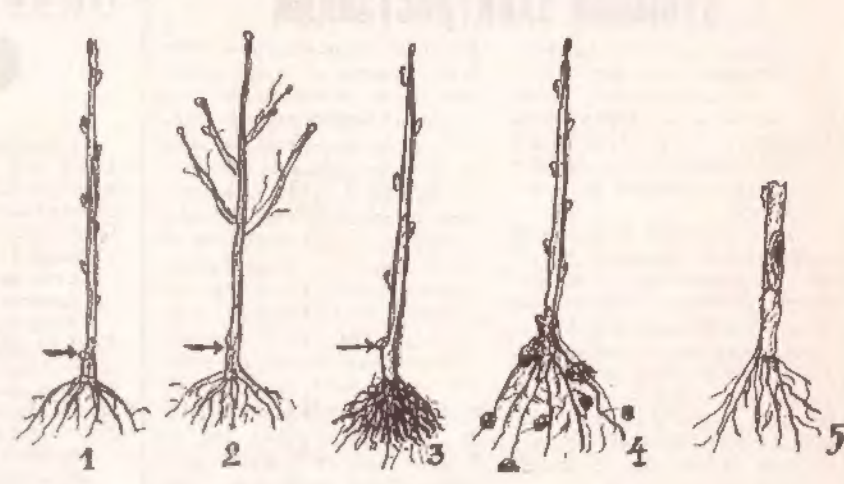

Рис. 1. Саженцы яблонь.

1 — однолетка, привитая на сеянцевом подвое. 2 — двухлетка, привитая на сеянцевом подвое. 3 — однолетка, привитая на клоновом подвое. 4 — однолетка, корни которой повреждены корневым раком. 5 — поврежденный ствол черным раком (стрелками указаны места вырезки "шпиля").

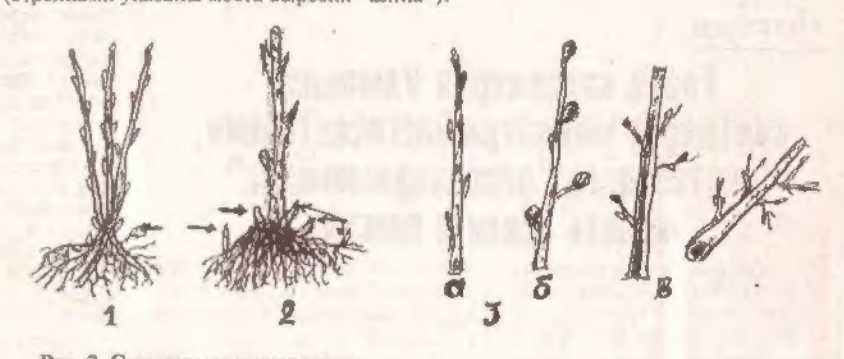

Рис. 2. Саженцы ягодных культур.

1 — стандартная (1 сорт). Нестандартная: 2 — недоразвитая; 3 — вытянутая; 4 — мало корней. 5 — ветви черной смородины: а — здоровая; б — пораженная почковым клещом; в — поврежденная стеклянницей.

Рис. 3. Рассада земляники.

1 — стандартная (1 сорт). Нестандартная: 2 — недоразвитая; 3 — вытянутая; 4 — мало корней.

рычкой почвой. Возле стволика насыпьте поменьше земли (до 30—40 см). Тем самым вы создадите лучшие условия для приживаемости и перезимовки деревьев и больше вероятности уберечь их от повреждения мышами. Весной холмик разровняйте до места прививки и не забывайте в течение периода вегетации поливать, подкармливать и защищать деревья и кустарники от вредителей и болезней.

Д. ГРАКОВИЧ,
ст. научный сотрудник БелНИИ плодородия, кандидат сельскохозяйственных наук.

ТЕЛЕПРОГРАММА

Среда, 16 апреля

Белорусское телевидение

7.30 Утренний коктейль.
7.45 17.50 "Музыкальная олимпиада".
8.00 13.00 15.00 18.00 0.10 Новости.
8.10 "В плену юности своей..." Док. фильм.
9.00 ТВ — школе. История Беларуси. 7-й класс. Культура в XVII—XVIII веках.
9.30 Мультиплек.
10.00 "Забор с голубым глазом". "Кешка и фрукты". "Кешка и спелая". Короткометражные фильмы.
10.30 Безделушки.
11.05 18.00 Серия "История знаменитых побегов". "Побег графа де Валета".
12.00 Видеоньюс.
12.15 Видеокурс французского языка.
12.45 "Остров вдохновения".
13.00 "Взвешивание гонимых". Телеосерия.
14.30 Гости в дом. Мост.
14.50 Музыкальный антракт.
15.00 Арсенал. Программа для армянцев.
15.15 Тема дня.
15.35 Темная комната. "Звезда Давида".

Крупным и мелким оптом

Floriol

100% ПОДСОЛНЕЧНОЕ МАСЛО

Изготовлено в Венгрии

МУКА (Венгрия)

81-55

Ахина Индекс

тел. (017) 220-92-79

т/ф (017) 268-73-95

20.00 Ток-шоу "Это моя работа".

Профессия — дирижер.

20.35 Авто-парк.

20.40 Копыльщина.

21.00 Паранормаль.

21.45 "Центер" с миссией здоровья по всему миру. Видеопрограмм.

21.50 Чемпионат мира по хоккею, Беларусь — Нидерланды. 2-й и 3-й периоды.

22.30 23.00 Музыкально-развлекательная программа "Королевская охота".

0.20 Футбол. Чемпионат Беларуси. "Динамо" (Брест) — "Динамо" (Минск). 2-й тайм.

ОРТ

11.00, 14.00, 17.00, 23.15 Новости.

11.15 Андрей Миронов и Александр Ширин в фильме "Небесные пастухи". 1-я серия.

12.35 Леонид Якубович в телесериале "Колесо истории".

13.15 Парижские тайны Эльдыра Рязанова. Клод Лешю.

13.55, 20.40, 23.35 Программа передач.

14.20 "Легенды острова сокровищ". Мультисериал.

14.45 Кастусь и К.

15.15 До-мисоль.

15.45 30 секунд.

15.40 "Чужой и его друзья". Молодежный сериал.

16.10 ...До шестидеяти и старше.

16.35 Вокруг света.

17.20 "Девушка по имени Судьба". Сериал.

18.05 Погода.

18.10 Час пик.

18.35 Угадай мелодию. Телеигра.

19.00 Парикосные тайны Эльдыра Рязанова. Клод Лешю.

19.45 Спокойной ночи, малыши!

20.00 Врем.

20.45 Михаил Кононов и Алексей Грибов в комедии "Начальник Чуток".

22.30 Анастасия Вертинская в новой программе "Дружные ребята".

23.25 Пресс-вестник.

Канал "Россия"

7.00, 10.00, 16.00, 19.00, 22.00 Вести.

7.15 С добрым утром!

8.05 "Клубничка". Телеигра.

8.35 Клуб.

9.10 "Санта-Барбара". Худ. фильм.

13.20 Ти-маркет.

13.25 Автопарк.

13.30 Охот.

13.55 Ноу-хау.

14.10 Иванов, Петров, Сидоров и другие.

14.30 Парламентарий.

15.20 Экспресс-вестник.

15.30 "Клубничка". Телеигра.

16.15 Там-там новости.

16.25 Лукоморье.

16.30 Посмотри на себя.

17.00 Ваше право.

17.15 Люди, деньги, жизнь...

17.45 Россияне.

18.05 "Санта-Барбара". Худ. фильм.

19.35 Добрый вечер.

20.15 Баскетбол. Чемпионат России. 1/2 финала.

22.35 "Гете, Малер, Светланов...

Остановись, мгновенье!

23.30 Кафе "Обломов".

0.10 Товары — почтой.

0.30 Телемагazin.

Санкт-Петербург

11.55, 13.55, 15.55, 18.55, 21.55 Информ. ТВ.

12.10 "История любви". Сериал.

13.00 Срок ответа — сегодня.

13.35 Совет садоводам.

14.10 "Раймондо многоликий образ". Фильм-балет.

14.45 "Странный мир института Уинсона Эмери". Худ. фильм. 2-я серия.

15.35, 20.45 Тележурба безопасности.

16.10 Еще одна Россия.

16.55 Забр.